

<div></div>
עין משפט <div>נר מצוה</div>
<p>לא אב מיי פט"ו מהלכות מעשׂיק הלכה יד: לב ג מיי פט"ו מהל' מעה"ק הלכה יד: לד ד מיי פ"ב מהל' ממדין הלכה ו: לה ה מיי פ"ב מהל' שבת הל' ז ופ"א שם הל' ז לוש"ע א"ח סימן שלד סעיף ס: </p>

תורה אור השלם

- וּתְפַשׁ כִּי תִקְרִיב קָרְבָּן מִנְחָה לַיהוָה סֵלֹה יִהְיֶה קָרְבְּנוֹ רִצָּק עֲלֶיהָ שֶׁמֶן וְגִתָּו עֲלֶיהָ לִבְנֶה: ויקרא ב, א
- כָּל הָאֹרֶז הַיֵּשֶׁה בְּקֹדֶשׁ אֵת אֵלֶּה לַהֲקָרִיב אֲשֶׁה רִיחַ יִנְחַח לַיהוָה: במדבר טו, יג
- וְיָן תִּקְרִיב לִפְנֶךָ חֲצִי הַיִּינֹן אֲשֶׁה רִיחַ יִנְחַח לַיהוָה: במדבר טו, י
- וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תִּקְרַב בּוֹ אֵת חֲבֵבָה וּבֹעַר עֲלֶיהָ וְהָזֶן עֲצִים בְּבָקָר בְּבָקָר וְיִקְרַח עֲלֶיהָ הַעֲלֶה וְהִקְטִיר עֲלֶיהָ חֲלִבֵי הַשְּׁלֵמִים: אש קמדי תוקד על המזבח לא תבדק: ויקרא ו, ה-ז

מוסף רש"י

וישיריו נאכלין. דלה הי טוהי למנחת, ושמיא ליה לשמולל בין שמן דמלי קמץ וינן יין דלא מלי קמץ (מנחות ט: מנח"י) שמן לא יפחות מלוג. דמיי למנחת נדבה ופס"ג דהוא מתסין לקריבוי בפני עמלו נכסין, והן סתמין כ"ר עשרה נכסין, וכן עיקר הדבר שמהם דלמיר קף מתמדין שמן (שם ק:) דרין מיניה ומינה זכר מנבח דבסידי דבסידי לגמור מנחה מנחה שטיקרי של דבר לממדי מחסירו אף לכל דבסידי לגמור מנחה (סנהדרין טה: וכע"ז שבוחות לא.) דרין מינה ואוקי באתריה. דון עיקר הדבר שמהם מנחה וינה זכר מנבח דבסידי לגמור מנחה, ואל תפסוהי המפורשים כי מקומות וינה זכר מנבח (שבוחות לא.) וכע"ז חזקוני (ס:) א': למלי דלירי גמריין, למלי דלא ליריסי מוקמין באתרלי (יבמות טח) דרבנן כבדו מה מנחה מתנדבין. דמן דלא נדבה גמריין ממנחה. נדבה, דלמיר קרנ מלמד שמתנדבין שמן, וההוא גמי מנחת נדבה כמי כי תקריב קרנ מנחה: ואוקי הארשיש. על אש דשעתא הוא כפי עמלו הי מנחה דעולה דין: מאורח גמור לה. כי היכי דגמריין יין היי נמי גמר רבי אורח מלמד שמתנדבין שמן. דרין מינה כל הנכסים שלשה לוגין: קרנ מנחה מלמד ר"י, אלמא מנחת נדבה גמר לה (מנחות טז:) המתנדב יין. גלא קרנ, מביא ומזלפו על גבי הארשיש. על אש דשעתא הוא כפי עמלו הי מנחה דעולה דין: וינה זכר מנבח חייב. משום לא מנחה (יזחא ט: כלפי. מתוך פסחים ח:). מכבין גחלת של באתרה אפשיש, אלא (=)שפירש בבבלי שיטור קומץ שהוא כשני זיתים. (מ"ט פסירי מנחות) (=) ועי' מוסף רש"י ב"ה וטויו גאללן. ונהגמ"ה מנחות טז עד פ"א פ"י קומלי. קיסטין:

ליקוטים

המתנדב שמן קומצו. ודאי דלקמצה בפס ידו כדרך קמית המנחה אפשיש, אלא (=)שפירש בבבלי שיטור קומץ שהוא כשני זיתים. (מ"ט פסירי מנחות) (=) ועי' מוסף רש"י ב"ה וטויו גאללן. ונהגמ"ה מנחות טז עד פ"א פ"י קומלי. קיסטין:

שיטה מקובצת

צא:

אמר לֹיִה אִי תִנְיָא תִנְיָא.
הא דפליגי רבי ורבנן בסוף כל המנחות בלות מנֶה (מנחות סב.) גבי תנופת זמחי שלמי לצור דילפינן מנחבי שלמי יחיד וקאמר רב פפא דכולי עלמא דון מינה ומינה ההיא מקמי דשמעה לברייתא דהכא דמפקינן לה גבי

מתנדב שמן דפליגי דרין מינה ומינה ויש לתמוה דבפרק המנחות והנכסים (סס קד:) תנן אמר רבי טרפון מה מנינו ביין שהוא צא חוצה צא ילן נדבה אף שמן שהוא צא חוצה צא נדבה למא לי מה מנינו כיון דליף הכא מקרא מדכמיז קרנן:

המוריד גחלת מעל המזבה וביבה חייב.
וא"ת אמאי חייב הא איתעבידל לה מלוותה דהא תנן לה טז בפרק המנחה מקדש הורידה לפקעה טא והוא דמתן (לעיל פו.) וכן גחלת שפקעה מעל גבי המזבח לא יחזיר ושמה יש חילוק בין המזבח למזבח דהא (דף ג.) נתפזר ממנה במסכת תמיד (דף ג.) נתפזר ממנה כקב גחלים מכבדן ללמנה ניחא צלאו הכי משום דלינתיק למלוותה דלאמר בשליה טרף בקלפי (יזחא ט:):

הא רבי יהודה הא רבי שמעון.
וא"ת הא שמעיין ליה לר"ע

דסבר ליה כי כ"ר שמעון צהגול צתא (צ"ק קיג.) דקאמר רבי שמעון משום ר' עקיבא לונש אדם י' כלאים זה על גב זה כדי להעביר כו' ויש לומר דמרי תנאי ואלציא דר"ע:

הא כדאיתא והא כדאיתא
אמר רב פפא כתינאי א"י^טשמן לא יפחות מלוג רבי אומר שלשת לוגין במאי קמיפלגי אמרוה רבנן קמיה דרב פפא א"ר^ט דרין מינה ומינה דרן טז מינה ואוקי באתרה איכא בינייהו דרבנן סברי א" מה מנחה מתנדבין אף שמן מתנדבין [ומינה מה מנחה לוג שמן אף כאן לוג שמן ומה מנחה קומצה וישירה נאכלין אף שמן קומצו וישיריו נאכלין טז] ואידך במנחה מה מנחה מתנדבין אף שמן מתנדבין ואוקי באתרה כן כנסכים מה נסכים שלשת לוגין [אף שמן שלש לוגין ומה נסכים כולן לספלין] אף שמן כולן טז לאישיש אמר ליה רב פפא לאבביי טז אי במנחה מייתי לה [רבי] רב"ע דרן מינה ומינה אלא רבי ²מאזרח גמר לה א"ל רב הונא בריה דרב נתן לרב פפא מי מצית אמרת הכי והתניא יקרבן מנחה מלמד שמתנדבין שמן וכמה שלשה לוגין ומאן שמעת ליה דאמר שלשה לוגין רבי היא וקא מייתי לה מקרבן א"ל א"י תניא תניא א"י^ט אמר שמואל המתנדב יין מביא ומזלפו על גבי האישים מ"ט אמר קרא יו"יין תקריב לנסך חצי ההין אשה ריח ניחוח לה' והא קא מכבי כיבוי במקצת לא שמייה כיבוי איני ו'האמר רב נחמן אמר רבה בר אבובי המוריד גחלת מעל גבי המזבה וביבה חייב דליכא אלא האי איבעית אימא כיבוי דמצוה שאני ת"ש דתנא ר"א בן יעקב א כלפי שנתנה תורה ידן לתרום יכול יכבה ויתרום אמרת לא יכבה טז שאני התם אפשר דיתב וגטר טז] ת"ש יין כדברי ר"ע לספלים שמן כדברי רבי טרפון לאישיש ועוד תניא ביין נסך ידן לספלים או אינו אלא לאישיש אמרת י לא יכבה טז א לא קשיא א"י^ט הא רבי יהודה הא ר"ש למימרא דשמואל כר"ש סבירא ליה ו'האמר שמואל מכבין גחלת של מתכת ברה"ר בשביל שלא יזוקו בה רבים

לוגין ניניהו דנפקא לן צמנחות [דף קד.] אורח מלמד שמתנדבין יין: ומה נכסים כולן לספלים. כלומר כיון דרבי אוקי צאתרה אית ליה להא נמי אוקי צאתרה ומה א' יין כולו לספלים אף שמן דלאו צר ספלים כולו לאישיש וצין שפיטא לן דכולו לספלים ואינו מתחלק לכהנים דהא מלאזרח איתרבי דכמיז צנכסים כל האזרח יעשה ככה (במדבר טו) ומנחת נכסים כולה כליל: **רבי מאזרח גמר לה.** לנדבת שמן וכי נמי דיינת מינה ומינה שלשת לוגין הן שהוא פחות שצנכסים דנכסים של כשב רביעית ההין יין לא כמיז צהו טז] ו**מי מליס אמרס הכי.** דרבי מאזרח גמר לה: **אשה ריח ניחוח.** אלמא יש יין שהוא לאישיש ואיזה זה זה יין הבא בפני עמלו דלילו הבא בגלל זבח כמיז הסך נסך שכר (שם כח) לשון שביעה לשון שכרות שיהא נראה על גבי המזבח כשפוקקין את השיטין כדאמרין במסכת סוכה (דף מט:): **לא שמיא יצויו.** דלא קפיד קרא אלא אלש תמיד תוקד על המזבח (ויקרא ו): **נלפי.** כלומר הואיל: **לפרוס.** את הדשן: **יכול יכבה.** אם מלאן כולן לוחשות שאינן מאוכלות: **אמרס לא יכבה** טז. אלמא כיבוי דמנחה אסיר ידן: **וגטר.** וממתין: או אינו אלא לאישיש. דהא כמיז אשה ביין (במדבר טו): **הא רבי יהודה.** דלמיר (שבת קכ:) א דבר שאין מתכוין לזכור הוא לא לה טז תכבה אפילו צלא מתכוין הלכך עקר ליה למשמעומיה דלשה למדרשיה נחת רוח הוא לפני כלשים והכי מסיק לה לברייתא כספרי [שלח טו ין]: **הא רבי שמעון.** שמואל כרבי שמעון דכיון דלין מתכוין לכבות אין לא תכבה ראייה טז עליו לאסור למיעקר משמעומא דלשה משום קושיא דלא תכבה ואם תאמר פסיק רישא ולא ימות הוא אפשר דמזליף ליה צטיפין דקות מאלד הלכך אי נמי מכבה צטיפים גסות דבר שאין מתכוין הוא: **גחלם של מסכת.** לאו צת כיבוי הוא טז ואיסורא דרבנן הוא דליכא וצמקוס היזק רצים לא גזור רבנן:

כל התדיר פרק עשירי זבחים

גב' אמר שמואל המסנדב שמן [דברי יח] רבי טרפון קומלו.
ומקטיר הקומץ וישיריו גאללים: **קרנן מנחה.** דמלי יט למכתב כי תקריב וכמז קרנן ימירא לדרשא: **אף אן נמי פנינא.** דגאלל ולא מקטיר ליה כולו: אין אסה לריך לשאול. אם של אלו הוא או של נדבה הוא ויהיז טעמא למילתיה שאין מתנדבין שמן: **מכלל דמאן דלמר מסנדבין.** איכא לספוקי צנדבה אלמא שמן נדבה מתחלק: **צשלמא לרי זיאל.** דמתוך למתני כשמואל רישא דמשמע מתחלק צצשיזיס] וסיפא דמשמע נדבה לאישיס דליכא ט לאוקמא צקומץ: **סנא רישא משום סיפא.** רישא דמני גבי שמן המתחלק אי אמה לריך לישראל מהו כדי נסבה דלי נמי מתנדבין שמן אינו מתחלק אלא משום דבעי למיתמי ספיא אס רחית שמן יתן על גבי האשיש טז אמה דהין לרבי צנדבה שאין מתנדבין שמן דדוקא אשמעיין דלילו למאן דלמר מתנדבין נותן טז] תנא רישא נמי אם רחית שמן מתחלק: **יין כדברי רבי עקיבא.** דלמר צמסכת מנחות (דף קד:) מתנדבין יין ואין מתנדבין שמן אותו יין לספלים הוא נותן טז לנסך ולא ללוג על האשיש טז והוא דהין לרבי טרפון צין טז] אלא משום דליצטריך טז שמן למיתמי [כדברין] רבי טרפון דלא יתמי לה סתמא דהא לרי עקיבא אין מתנדבין שמן תנא נמי יין כדברי רבי עקיבא: **שמן של נדבה כדברי רבי טרפון.** דלמר אף מתנדבין שמן לאישיס הוא נותן טז: **הא כדאיתא ואל דאיתא.** יין כולו לספלים ודקמני צשמן לאישיס אקומץ קאי: **ה"ג כסנאי שמן לא יפחות מן הלוג רבי אומר שלשה לוגין: דרין מינה כו'. כל דבר שאתה למד**

מחבירו צג"ש טז או צהיקס הי למוד טז] ממנו צכל דכריו: דון מינה ואוקי צאסרס. מה שהדבר לריך ללמוד מחבירו שאין יכול ללמוד מגופו ילמד מחבירו ולשאר דברים שיכול ללמד טז מגופו העמידהו על מקומו: **מה מנחה מסנדבין כו'.** דעיקר נדבת שמן מקריבן מנחה נפקא לן וסתם מנחה צריכה לוג שמן ט דכמיז (ויקרא יד) למנחה ולוג שמן: **ומה מנחה קומלס כו'.** כלומר וכיון דאית ליה למנח קמח דון מינה ומינה לענין הקטרה נמי טז] דייגינן ומינה מה מנחה קומלס כו': **נכנסים.** דהא שמן של נדבה טז] לא קרב אלא בפני עמלו כיון הבא בפני הלכך לנכסים דמי וצין שפיטא לן דשלשת

לנכסים כולן לספלים. כלומר כיון דרבי אוקי צאתרה אית ליה להא נמי אוקי צאתרה ומה א' יין כולו לספלים אף שמן דלאו צר ספלים כולו לאישיש וצין שפיטא לן דכולו לספלים ואינו מתחלק לכהנים דהא מלאזרח איתרבי דכמיז צנכסים כל האזרח יעשה ככה (במדבר טו) ומנחת נכסים כולה כליל: **רבי מאזרח גמר לה.** לנדבת שמן וכי נמי דיינת מינה ומינה שלשת לוגין הן שהוא פחות שצנכסים דנכסים של כשב רביעית ההין יין לא כמיז צהו טז] ו**מי מליס אמרס הכי.** דרבי מאזרח גמר לה: **אשה ריח ניחוח.** אלמא יש יין שהוא לאישיש ואיזה זה זה יין הבא בפני עמלו דלילו הבא בגלל זבח כמיז הסך נסך שכר (שם כח) לשון שביעה לשון שכרות שיהא נראה על גבי המזבח כשפוקקין את השיטין כדאמרין במסכת סוכה (דף מט:): **לא שמיא יצויו.** דלא קפיד קרא אלא אלש תמיד תוקד על המזבח (ויקרא ו): **נלפי.** כלומר הואיל: **לפרוס.** את הדשן: **יכול יכבה.** אם מלאן כולן לוחשות שאינן מאוכלות: **אמרס לא יכבה** טז. אלמא כיבוי דמנחה אסיר ידן: **וגטר.** וממתין: או אינו אלא לאישיש. דהא כמיז אשה ביין (במדבר טו): **הא רבי יהודה.** דלמיר (שבת קכ:) א דבר שאין מתכוין לזכור הוא לא לה טז תכבה אפילו צלא מתכוין הלכך עקר ליה למשמעומיה דלשה למדרשיה נחת רוח הוא לפני כלשים והכי מסיק לה לברייתא כספרי [שלח טו ין]: **הא רבי שמעון.** שמואל כרבי שמעון דכיון דלין מתכוין לכבות אין לא תכבה ראייה טז עליו לאסור למיעקר משמעומא דלשה משום קושיא דלא תכבה ואם תאמר פסיק רישא ולא ימות הוא אפשר דמזליף ליה צטיפין דקות מאלד הלכך אי נמי מכבה צטיפים גסות דבר שאין מתכוין הוא: **גחלם של מסכת.** לאו צת כיבוי הוא טז ואיסורא דרבנן הוא דליכא וצמקוס היזק רצים לא גזור רבנן:

כלל

המתנדב יין מביא ומזלפו ע"ג האשיש. ודוקא נכסים הבאין בפני עמלו צכל נכסים הבאין בגלל הזבח אלו מולטן דכמיז כהו הסך נסך שכר דמשמע לשון שביעה ושכרות למנח וזהו כשנמנו לספלים ומאן דלית ליה מולפו על גבי האשיש מפרש הלך קרא נחת רוח לנס כלשים:

מסורת הש"ס

א [נע] מו"ט סוף פ"יב דמנחות, ט [מנחות קא], א [שם עד: ד] [שבת ל: ושי"א, ט] מוסף דמנחות פ"יב ה"ד, ע"י ספרי שלח קו, ו] מנחות קו. ווסס כל הסוגיא צכמה שניזיס], ו] וינמות עת: ושי"א ע"י ירושי יבמות פ"ה ה"ג, פ"יא ה"א, סנהדרין פ"ט ה"א, שברעות פ"ד ה"ב פ"ה ה"ב, ט] [שבת קטו: ושי"א, ט] מנחות עד: ו] יומא מו:], ס] כע"ז פסחים ח סוטה ג., ט ע"י רש"י, ט] [שבת מל: קכ:, ט] שם מנ., ע"י חולין וד] [שבת פט., ט] [ד] ככ. טז: מל: ובשאר דוכמי, אמנס עיקר מילתא דר"י ופויס צצילה כג: צמנשה וצנמ'.

גליון הש"ס

גב' יין כדברי ר"ע. ע"י מנחות דף לא ע"כ מוס' ד"ה דמייני:

שינויי נוסחאות

א [לדברי ר"ט נתחק (ש"ס). וכן ליתא צכמה"י וצמנחות (עד ט) וצאלמא גלאס כמיומר, ורש"י הוא שפירש (דק"ט): ב] כס"י דתנאי ופס"י ב' תקריבן קרבן מנחה. וינמות אמר קרא נתחק (ש"ס): ג] צ"ל וכמנחה (ש"ס): ד] מתנדבין שמן (ש"ס) מכלל דלמ"ד (כ"י:): ה] מתנדבין שמן אויל לאישיש כל"ל (ש"ס). ו"א כולו לאישיש (ב"ש): ו] צכ"י אמרי במעברא אין: ז] מתניי ה"סות' צמנחות (צא ט) ובחולין (כג ט) ג"י ל"ג שמן, ומפירש דפליג ר"ט צין. והצ"ח"ג שם כמז על דבריהם דמלוי לישב: ח] שמן נמי כולו (ש"ס): ט] צ"ל דרין (ש"ס): י] סביר דרן מינה ומינה דרן מינה מה מנחה כו' (ש"ס): יא] נאכלין ורבי סבר דרן מינה ואוקי באתרה דרן מינה מה מנחה כו' (ש"ס) וצכ"י בבהחי"י ובמנחות: יב] ג"א כולו לאישיש אמר להו רב פפא אי מנחתה ליפ"ל לה דכ"ע לא פליגי דרין מינה ומינה כו' (ש"ס): יג] צכ"י אוקי צלמא אמר להו רב פפא. ומיתם לאבוי ליתא (תרגומי): יד] תורה רשות לתרום (ש"ס): טז] צ"ל תכבה (ש"ס). וכלשאל דקלס (ויקרא ו): יז] צכ"י נוסף עד דלהיו אפרי: יח] צכמה"י וכליקוט לנסך. כלשון הפסוק: יח] כדברי (ש"ס). וי' אול' א': יט] מרדכי למכתב כי תקריב מנחה וכתב כו' (ש"ס): כ] צ"ל איכא (ב"ש): כא] יתחן ע"ג האשיש תנא ר"י כל"ל (צ"ס): כב] יתחן (ב"י): כג] צכ"מ נוסף וטעמא דר' עקיבא מפרש צבג"י (בר) מינת ביין ליתא דל"י (והוא הוספת צה"י). ופי' דר' טרפון נמי ס"ל דמתנדבים יין (צ"ס): כד] דאצטריך למיתמי שמן כדברי ר"ט דלא מיתני ליה סתמא כל"ל (ש"ס): כז] למוד (ש"ס): כז] ללמוד (ד"ד): כח] ג"א נמי ילפינן מינה מה כו' (ב"י): כט] צכמה"י וד"ו נדבה לח הקרב בפני כו'. וג"י הבא כו': לו] דמא (ד"ד): לא] דר"י שמן. וכל"ל דלי מלאזרח גמר דמתנדבין שמן א"י א"י ללמוד מיין דצדיקא כמיז ציה צשמן רביעית ההין דהיינו ג' לוגין (ת"י וצ"ע שם): לב] צכ"מ טסף דהיי' ריב לוגין: לג] צכמה"י וד"ו תכבה. וכלס לעיל אלו טו: לד] צ"ל בלא (באה"ש): לו] צ"ל לאסור עליו (ש"ס): לז] צ"ל היא (ש"ס): לח] צ"ל דרן מסקינן (ש"ס): לט] צ"ל רבא (ש"ס): מ] צ"ל לעיל (ש"ס): מן] צכ"מ נוסף דפקעה מאליה חשיבא נעשית מצוהתא אבל הורידה לא נעשית מצוהתא: